

M. F. N. 81/278 1955

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIALLINEN
ARKISTO

#157. OS. 254

Suap. 24/11-55

Muinaistieteellinen Toimikunta

Historiallinen osasto

Kertomus Kajaaniin Kajaanin linnan raunioille 27/9 - 1/11 1955 välisenä aikana tekemästani virkamatkasta. Matkan tarkoituksena oli Kajaanin linnan raunioilla entistämisen- ja korjaustöiden järjestäminen. Tätä varten oli mukana korjaus- y. m. töiden etumieheksi kivityömies Kalle Hokkanen.

Matkalle lähdimme 27/9 1955 klo 21,50 Helsingistä lähtevällä junalla ja saavuimme Kajaaniin 28/9 1955 klo 10,05.

Saatuamme Kajaanissa asunnon, kävimme linnan raunioilla tarkastamassa niiden kuntoa, jolloin totesimme, ettei raunioilla ollut mitään suurempia mureneita ja sortumisia sekä, että rauniot ja ympäristö olivat yleensä hoidetussa ja siistissä kunnossa. Viimeksi mainitut seikat johtuivat siitä, että kaupungin toimesta oli raunioilla toimitettu useasti siivous.

Raunioiden mureneiden päällystöistä oli kyllä hyvin useasta kohdasta irroitettu ilkeävaltaisesti kiviä. Eräissä paikoissa oli varsinkin huomattavasti irroitettu kiviä ja täten aiheutettu pahoja vettä ~~vettä~~ kerääviä kuoppia ja syvennyksiä, joista vesi muurin sisään valuessaan ja siellä jäätyessään aiheuttaa mureneiden pullistumisia ja sortumisia. Useissa kohdissa oli myöskin mureneiden ylemmistä reunoista irroitettu kiviä ja pudotettu ne alas. Nämä samoinkuin päällystöistä alas pudotetut kivet oli kerätty ampuma-aukkoihin ja huoneisiin kaseihin. Harjoitussivumuureissa oli rapautuminen jatkunut edelleen mm. alkuaan pienistä kivistä ja heikolla laastilla tehdyissä vahvistuskiillauksissa. Samalla totesimme L. kellarin päälle toisessa kerroksessa johtavan puusillan siksi huonoksi ja sen käsijohteet niin lahoiksi, että se päätettiin tehdä kokonaan uusista aineista uudelleen. Samana päivänä kävimme kaupungin rakennustoimistossa ja varas-

tolla alustavasti neuvottelemassa sieltä mahdollisesti lainaksi saatavista työvälineistä, kuljetusten avustamisesta y. m. työn aikana mahdollisesti ilmenevistä asioista. Kävimme myös Kajaanin kaupungin rahatoimistossa kamreeri Tauno Tuhkasen luona neuvottelemassa siitä, voisiko Kajaanin rahatoimisto ottaa hoitaakseen työpalkkojen y. m. raha-asioiden tilitykset Kajaanin linnan raunioilla suoritettavien töiden aikana. Kamreeri Tauno ~~Hannikainen~~ Tuhkanen ei voinut asiasta päättää, mutta hän lupasi siitä neuvotella kaupunginjohtaja Jaakko Sopalan kanssa, voitaisiinkö esittämämme asia hoitaa täten.

29/9 1955 kävimme heti aamulla klo 7:än jälkeen kaupungin rakennustoimiston varastolla, jossa tapasimme kaupungin rakennusmestari Johannes Virkkusen ja hän lupasi antaa raunioiden korjaustyöhön työvälineitä lainaksi. Tällöin hän piti kuitenkin tarpeellisena, että kävisimme asiasta neuvottelemassa kaupungininsinööri Hämäläisen kanssa kaupungin rakennustoimiston insinööri-osastolla. Samana päivänä kävimme mainitussa toimistoss kaupungin insinööri Hämäläisen luona ja tapasimme siellä myöskin rakennusmestari Paavo Talvisen, jolloin molemmat suhtautuvat myötämielisesti esittämäämme asiaan. Samana päivänä kävimme myöskin Kajaanin Puu O/Y:ssä valitsemassa ja noutamassa tarvittavia puutarvoja, mitkä ajettiin raunioille. Tänään ajettiin myöskin raunioille noin 6 m³. hiekkaa. Vielä käytiin työnvälitystoimistossa, josta saimme yhden miehen raunioille työhön ja sieltä luvattiin lähettää useampia miehiä työhön, jos sopivia ilmaantuisi. Lisäksi käytiin myöskin Osuusliike Maakunnan rautaosastolla tilaamassa rautakauppatavaroita ja sovimassa niiden laskutuksesta.

30/9 1955 saatiin raunioille työhön Kalle Hokkasen lisäksi työmiehet Jaakko Jokelainen, Toivo Halonen ja Pentti Forsberg nimiset miehet. Tällöin tehtiin laastinsekoitus- y. m. tarvittavat laatikot. Särjettiin n.s. kiilakiviä ja aloitettiin muurien päällystöiden puhdistaminen. Aikaisemmin eli 28/9 1955 kirjeellisesti Savonlinnasta kutsuttu työhön Falck niminen työmies josta oli aikaisemmin jo sovittu. Samana päivänä saatiin raunioille sementtiä, kalkkia y.m. rautakauppatavaroita

Edelleen käytiin Kajaanin rahatoimistossa, jolloin kamreeri Tauno Tuhkanen neuvoteltuaan kaupunginjohtaja J. Sopalan kanssa oli suostuva-
nen hoitamaan korjaustöiden raha-asioiden järjestelyn. Samalla jätin jät-
tin rahatoimistoon korjaustyö varoja 200,000 markkaa, joista kuitenkin jä-
^{ttiin} Kansallismuseon kansliaan liitettäväksi jättämäni kuittiin, jonka
olin jättänyt nostaessani varat kansliasta.. Käytiin myöskin Kajaanin
kaupungin rakennustoimiston ~~kans~~varastolla, jossa sovittiin toimisto-
virkailija Helli Juntusen kanssa palkkalistojen teosta y. m. tilityk-
sien yhteydessä esiintyvistä asioista.

Paluumatkalle lähdin Kajaanista 30/9 1955 klo 19,15 lähtevällä ju-
nalla ja saavuin Helsinkiin 1/10 1955 noin klo 8,30.

Helsingissä lokakuun 6 päivänä 1955.

Kertomus 7/11 - 9/11 1955 välisenä aikana Kajaaniin tekemästani
virkamatkasta. Matkalle lähdin 7/11 1955 klo 21,50 Helsingistä lähte-
vällä junalla ja palasin 9/11 1955 klo 8,30 saapuvalla junalla.

Matkan tarkoituksena oli tarkastaa Kajaanin linnan raunioilla loka-
kuussa 1955 suoritetyt korjaus-, entistämisen- y. m. työt. Tarkastuksen
suorittaminen oli vaivallista, sillä raunioita peitti noin 20 cm:n
vahvuinen lumikerros.

Raunioille tultuani totesin ensimmäiseksi, että irtaantuneet teks-
tikilvet oli uudelleen kiinnitetty. L. kellarin päälle sen edessä ole-
van kuilun ylitse johtava puusilta oli kokonaan uusittu sekä tervattu.
O. tornin puoleinen pienen ruutikellarin rautaportti oli kiinnitetty
paikoilleen. Portti oli kyllä jo taasen revitty auki ollen kuitenkin
vielä paikoillaan. Kellariin L johtava lukittu rautaportti oli myöskin
kiskottu auki. Kellariin varastoidut puutavarat y.m. olivat mielestän
vielä jälellä. Laastin sekoituslaatikko oli varastoitu sillan alle li-
nanmuurin ja sillan kannataspylvään väliin. Harmaakivimuureja oli kor-
jattu ulko- ja sisäsivuilta varsin monesta ~~ku~~phimmin särkyneistä kohdista.
Muurien päällystöiden korjauksia en voinut todeta lumipeitteen vuoksi.
Kivityömiestä Kalle Hokkasen ilmoituksen mukaisesti, joka toimi työpaika-
la etumiehenä, tulivat muurien päällystöt kokonaan korjatuista, paitsi

ettei peittävää maakerrosta luotu niiden päälle.

Raunioiden korjaukset oli pakkasten johdosta lopetettava kesken, joten jäi varija noin 143,611:-- jotka mielestäni olisi siirrettävä kesän 1956:n korjauksia varten. Näiden varojen turvin voitaisiin maalata I huoneen päälle vievän nyt tehdyn puusillan käsipuut, korjata ja maalata kumpikin rautaportti. Vielä voitaisiin muureissa saumata pahempia rapautumisia ja korjata sekä paikata muurien päällystyksiä ja mikäli mahdollista peittää ne maakerroksella. Peittämistä ennen mikäli se katsottaisiin tarpeelliseksi, käsiteltäisiin muurien päällystä sopivilta kohdilta Betoliitilla. Samalla kävin kiittämässä Kajaanin kaupungin kamreeria Tauno Tuhkasta siitä avusta minkä hän oli suorittanut, tilittäessään työhön käytetyt varat. Myös pyysin hänen välityksellään kiittää kaikkia, jotka olivat avustaneet linnan korjaustöiden yhteydessä.

Helsingissä marraskuun 14 päivänä 1955.

O. E. Kivistö
.....
O. E. Kivistö.